

CS

CS

CS

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 23.9.2009
KOM(2009) 499 v konečném znění
2009/0140 (COD)

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

**o makroobezřetnostním dohledu nad finančním systémem na úrovni Společenství a o
zřízení Evropského výboru pro systémová rizika**

{KOM(2009) 500 v konečném znění}
{KOM(2009) 501 v konečném znění}
{KOM(2009) 502 v konečném znění}
{KOM(2009) 503 v konečném znění}
{SEK(2009) 1234}
{SEK(2009) 1235}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. Souvislosti návrhu

Současná finanční krize zdůraznila slabé stránky rámce dohledu EU, který zůstává roztříštěn na úrovni jednotlivých států navzdory značnému pokroku dosaženému v oblasti integrace finančních trhů a zvýšenému významu přeshraničních subjektů. Na základě těchto skutečností předseda Barroso vznesl požadavek, aby skupina odborníků na vysoké úrovni, vedená bývalým generálním ředitelem Mezinárodního měnového fondu (MMF) panem Jacquesem de Larosièrem, vydala doporučení s cílem vytvořit efektivnější, integrovanější a udržitelnější rámec dohledu.

Klíčová doporučení de Larosièrovy skupiny se zaměřují na:

- i) Zřízení Evropského výboru pro systémová rizika (ESRB), který by nesl odpovědnost za makrobezpečnostní dohled nad finančním systémem v rámci Společenství, s cílem předcházet systémovým rizikům nebo je zmírňovat, vyvarovat se výskytů rozsáhlých finančních problémů, přispívat k řádnému fungování vnitřního trhu a zajistit trvale udržitelný příspěvek finančního odvětví k hospodářskému růstu.
- ii) Zřízení Evropského systému orgánů finančního dohledu (ESFS), který se skládá ze sítě vnitrostátních orgánů finančního dohledu pracujících ve spolupráci s novými evropskými orgány dohledu (ESA), které vzniknou přeměnou stávajících evropských výborů v oblasti dohledu¹ v Evropský orgán pro bankovníctví (EBA), Evropský orgán pro cenné papíry a trhy (ESMA) a Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (EIOPA). ESFS by měl vzniknout na základě sdílených a vzájemně se posilujících odpovědností a měl by sloučit dohled nad firmami na úrovni členských států se specifickými úkoly na evropské úrovni. ESFS by také podporoval harmonizovaná pravidla a promyšlený postup dohledu a prosazování.

V březnu 2009 Komise a Evropská rada všestranně podpořily doporučení de Larosièrovy skupiny. Dne 27. května 2009 Komise zveřejnila sdělení o finančním dohledu v EU a podrobně popsala, jak by tato doporučení mohla být realizována, se zaměřením především na zřízení navrhovaných ESFS a ESRB. Rada Ecofin dne 9. června 2009 přijala podrobné závěry, v nichž souhlasila s cíli stanovenými ve sdělení Komise, a zdůraznila, že finanční stabilita, regulace a dohled v EU musí být posíleny ambiciózním způsobem. Evropská rada ve dnech 18.–19. června 2009 následně potvrdila, že květnové sdělení Komise a závěry Rady Ecofin vytýčily cestu vpřed k vytvoření nového rámce pro obezřetnostní dohled na mikro- i makroúrovni. Evropská rada požadovala, aby Komise předložila veškeré potřebné návrhy nejpozději začátkem podzimu 2009 a aby byl nový rámec v plném rozsahu zaveden v průběhu roku 2010.

¹ Jedná se o Evropský výbor orgánů bankovního dohledu (CEBS), Evropský výbor orgánů dozoru nad pojišťovnictvím a zaměstnaneckým penzijním pojištěním (CEIOPS) a Evropský výbor regulátorů trhů s cennými papíry (CESR).

2. Konzultace zúčastněných stran

Komise vedla dvě otevřené konzultace týkající se celého balíčku, tj. jak o ESFS, tak o ESRB. První konzultace se vedla po zveřejnění zprávy de Larosièrovy skupiny, trvala od 10. března do 10. dubna 2009 a byla podkladem pro sdělení Komise o finančním dohledu v Evropě, které bylo zveřejněno dne 27. května 2009. Shrnutí 116 obdržených veřejných podání lze nalézt na adrese:

http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/docs/2009/fin_supervision/summary_en.pdf

Druhá konzultace byla vedena v období od 27. května do 15. července 2009 s tím, že všechny subjekty odvětví finančních služeb a orgány, které je zastupují, regulátoři, orgány dohledu a další zúčastněné strany byly přizvány, aby se vyjádřily k podrobnějším reformám uvedeným ve sdělení z května 2009. Obdržené reakce z větší části vyjadřovaly podporu navrženým reformám s připomínkami, které se týkaly podrobností souvisejících s navrhovanými ESRB a ESFS. Shrnutí obdržených veřejných podání lze nalézt na adrese:

http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/docs/2009/fin_supervision_may/replies_summary_en.pdf

3. Posouzení dopadů

Sdělení z května 2009 bylo doprovázeno posouzením dopadů, které analyzovalo hlavní možnosti politiky pro zřízení ESFS a ESRB. Přesto bylo realizováno druhé posouzení dopadů v souvislosti s podrobnějšími aspekty návrhu a je k dispozici na internetových stránkách Komise.

4. Právní stránka návrhu

Pouze se zavedeným režimem, který náležitě bere na vědomí vzájemnou závislost mezi mikro- a makroobezřetnostními riziky, mohou všechny zúčastněné strany, např. finanční instituce, investoři a spotřebitelé, mít dostatečnou jistotu při zapojování se do přeshraničních finančních aktivit. V minulosti se zájem obezřetnostního dohledu příliš často soustředil výlučně na mikroúroveň, kdy orgány dohledu posuzovaly rozvahy jednotlivých finančních institucí, aniž by řádně zvážily interakce mezi institucemi a mezi institucemi a širším finančním systémem. Za poskytování této širší perspektivy nesou odpovědnost orgány makroobezřetnostního dohledu. Tyto orgány dohledu budou monitorovat a posuzovat potenciální rizika pro finanční stabilitu vyplývající z vývoje, který může mít dopad na odvětvové úrovni nebo na úrovni finančního systému jako celku. Řešením těchto rizik by se ESRB stal základním stavebním kamenem integrované struktury dohledu EU nutné pro podporu včasných a jednotných politických reakcí členských států, čímž by se zabránilo rozdílným přístupům a zlepšilo fungování vnitřního trhu.

ESRB je zřízen na základě článku 95 Smlouvy o ES jako orgán bez právní subjektivity. Tento právní základ umožňuje, aby ESRB splňoval výše popsanou charakteristiku a měl pověření pokrývající celé finanční odvětví bez výjimek. Dále umožňuje, aby ESRB společně s ESFS vytvořily společný inovativní rámec pro finanční dohled a současně aby zůstalo zachováno jasné rozlišení odpovědností mezi ESRB a ostatními orgány.

Nařízení o zřízení ESRB je doplněno rozhodnutím Rady, kterým je na Evropskou centrální banku (ECB) delegován úkol zajistit sekretariát ESRB. V souladu s výše uvedeným bude

ECB poskytovat správní, logistickou, statistickou a analytickou podporu ESRB. Toto rozhodnutí bude poprvé provádět čl. 105 odst. 6 Smlouvy, který předvídá možnost, aby Rada na návrh Komise, po konzultaci s ECB a po obdržení souhlasu Evropského parlamentu jednomyslným rozhodnutím svěřila ECB zvláštní úkoly, které se vztahují k dohledu.

5. Rozpočtové důsledky

Rozpočtové náklady vztahující se k ESRB budou neseny ECB a nebudou mít žádné přímé důsledky pro rozpočet Společenství. Náklady na tuto podporu budou záviset na rozsahu, v němž mohou být využiti stávající pracovníci a zdroje ECB pro plnění úkolů sekretariátu ESRB.

6. Podrobné vysvětlení návrhu

Pro zřízení ESRB jako nového evropského orgánu nezávislého na stávajících strukturách se vyžaduje nařízení Rady.

6.1. Zřízení ESRB

ESRB je zcela nový evropský orgán bez jakéhokoliv předchůdce, který ponese odpovědnost za makrobezpečnostní dohled. ESRB bude mít tři cíle:

- rozvíjet evropskou makrobezpečnostní perspektivu s cílem řešit problém roztříštěné analýzy jednotlivých rizik na vnitrostátní úrovni;
- zvýšit efektivitu mechanismů včasného varování zlepšením interakcí mezi mikro- a makrobezpečnostní analýzou. Dohled nad finančním zdravím jednotlivých firem byl příliš často izolovaný, jen s velmi malým zaměřením na vzájemnou závislost v rámci finančního systému;
- umožnit, aby se posouzení rizik projevilo přijetím opatření na straně příslušných orgánů.

Vzhledem k široké působnosti a citlivému charakteru svého poslání nebude ESRB koncipován jako orgán s právní subjektivitou a závaznými pravomocemi, ale spíše jako orgán stavějící svou oprávněnost na svém dobrém jménu vyplývajícím z nezávislých rozhodnutí, velmi kvalitní analýzy a brilantnosti závěrů.

Hlavním rozhodovacím orgánem ESRB bude generální rada.

Složení generální rady je z hlediska efektivnosti ESRB klíčové. Volba byla provedena tak, aby zajistila významné zastoupení centrálních bank. Ve většině členských států nesou centrální banky určitou míru odpovědnosti za makrobezpečnostní dohled nad finančním sektorem. Z důvodu této odpovědnosti a nabytých odborných znalostí jsou centrální banky správnou volbou pro příspěvek k analýze dopadů vzájemného propojení mezi finančním odvětvím a širším makroekonomickým prostředím na finanční stabilitu.

Analytickou práci a logistickou podporu bude ESRB poskytovat sekretariát zajištěný Evropskou centrální bankou. Tím, že se sekretariát přidělí ECB, bude možné, aby ESRB využíval rozsáhlé odborné znalosti ECB v oblasti makrobezpečnostní problematiky a její ústřední roli v měnovém systému EU. Ve spolupráci s národními centrálními bankami Evropská centrální banka sestavuje a rozšiřuje širokou škálu měnových statistik a ukazatelů týkajících se finančních institucí. Evropská centrální banka a Eurosystem sledují cyklický a

strukturální vývoj v eurozóně / bankovním sektoru EU a také v jiných finančních odvětvích za účelem posouzení možné zranitelnosti finančního odvětví a jeho odolnosti vůči potenciálním otřesům.

6.2. Úkoly a pravomoci ESRB

ESRB nebude mít žádné závazné pravomoci ukládat opatření členským státům nebo vnitrostátním orgánům. Je koncipován jako „prestižní“ orgán se složením na vysoké úrovni, který by měl ovlivňovat jednání tvůrců politiky a orgánů dohledu prostřednictvím své morální autority. Za tímto účelem nebude pouze poskytovat vysoce kvalitní posouzení makrobezpečnostní situace, ale může také vydávat varování a doporučení ohledně rizik, která odrážejí potenciální nerovnováhy uvnitř finančního systému a která pravděpodobně zvyšují systémová rizika, a vhodná nápravná opatření. ESRB bude realizovat široký rozsah činností, jež nebudou omezeny na určitý druh subjektů nebo trhů. Varování a doporučení se mohou týkat jakéhokoli aspektu finančního systému, který může generovat systémové riziko. Bude rovněž spolupracovat s příslušnými mezinárodními finančními institucemi (MMF, FSB ...) a orgány třetích zemí v oblasti otázek souvisejících s makrobezpečnostním dohledem. Tím, že je tento návrh založen na článku 95 Smlouvy, má význam pro Evropský hospodářský prostor (EHP). Způsob spolupráce mezi státy ESVO, které jsou součástí EHP, a ESRB bude projednán ve Smíšeném výboru EHP.

6.2.1. Varování a doporučení

Zásadní úlohou ESRB je identifikace rizik v systémové dimenzi a předcházení nebo zmírnění jejich dopadu na finanční systém v rámci EU. Za tímto účelem smí ESRB vydávat varování ohledně rizika. Tato varování by měla urychlit včasné reakce, aby se zabránilo vzniku rozsáhlejších problémů a případné budoucí krizi. V případě potřeby ESRB také může doporučovat konkrétní opatření pro řešení jakýchkoli identifikovaných rizik.

Doporučení ESRB nebudou právně závazná. Adresáti doporučení však nemohou zůstat pasivní vůči riziku, které bylo identifikováno, a očekává se, že nějakým způsobem zareagují. Pokud adresát s doporučením souhlasí, musí informovat o všech opatřeních, která přijal za účelem realizace obsahu doporučení. Pokud adresát s doporučením nesouhlasí a rozhodne se nekonat, musí své důvody pro nečinnost řádně vysvětlit. Z tohoto důvodu nelze doporučení vydaná ESRB jednoduše ignorovat.

ESRB rozhodne v každém jednotlivém případě zda by varování a doporučení měla být zveřejněna. Na jedné straně může zveřejnění doporučení zvýšit nátlak na urychlená nápravná opatření. Na druhé straně by mohlo vyvolat reakce nepříznivé pro finanční trh. Vzhledem k citlivosti úsudku, k němuž je třeba dospět při rozhodování o zveřejnění varování a doporučení, by tato rozhodnutí měla být prováděna v každém jednotlivém případě zvlášť. Kromě toho se zdá vhodné, aby varování a doporučení nebyla zveřejňována, ledaže kvalifikovaná dvoutřetinová většina generální rady rozhodne jinak.

Adresáty varování a doporučení mohou být Společenství jako celek, jeden či více členských států, jeden či více evropských orgánů dohledu a jeden či více vnitrostátních orgánů dohledu. Veškerá varování a doporučení musejí být předávána Radě, přičemž ta z nich, která se vztahují k problematice dohledu, by měla být rovněž předána příslušnému ESA. Předávání varování a doporučení Radě a ESA není míněno jako způsob zmírňování jejich obsahu, ale naopak má za cíl zvýšit morální nátlak na adresáta, aby konal, nebo vysvětlil; cílem je také, aby Rada měla možnost se k tomuto vyjádřit.

6.2.2. Přístup k informacím

Vzájemná propojenost finančních institucí a trhů znamená, že monitorování a posuzování potenciálních systémových rizik by mělo být založeno na rozsáhlém souboru relevantních makroekonomických a mikrofinančních údajů a ukazatelů. ESRB by proto měl mít přístup ke všem informacím, které jsou nezbytné pro plnění jeho povinností, a současně by měl zachovat důvěrnost těchto údajů. ESRB bude schopen využívat rozsáhlý soubor údajů, které již byly prostřednictvím Eurosystemu shromážděny o měnových a finančních institucích ze strany ECB. Kromě plnění svých úkolů a zajištění nezbytné soudržnosti mezi orgány dohledu na mikroúrovni a ESRB bude ESRB, prostřednictvím svého sekretariátu, moci požadovat od ESA poskytování informací v souhrnné nebo obecné podobě. Pokud by tyto informace nebyly k dispozici (nebo by nebyly poskytnuty), bude mít ESRB možnost požadovat údaje přímo od vnitrostátních orgánů dohledu, národních centrálních bank (NCB) nebo jiných orgánů členských států. Nařízení dále vytváří obecný závazek na straně ESA, NCB a členských států poskytovat ESRB veškeré informace potřebné pro plnění jeho úkolů, což znamená zaručení širokého přístupu k údajům potřebným pro makrobezpečnostní analýzu.

Protože některé jednotlivé instituce mohou mít systémový charakter (z důvodu své velikosti, své propojenosti s jinými finančními institucemi nebo v důsledku svého rizikového profilu), ESRB, prostřednictvím svého sekretariátu, bude muset mít také přístup k jednotlivým údajům na základě odůvodněného požadavku adresovaného ESA.

6.3. Vztah k ESFS

Navrhovaný rámec dohledu EU může fungovat pouze tehdy, jestliže ESRB a ESFS budou účinně spolupracovat. Cílem reformy je zajistit lepší vzájemnou součinnost orgánů makro- i mikrobezpečnostního dohledu. Při plnění své úlohy orgánu makrobezpečnostního dohledu bude ESRB potřebovat včasný přísun harmonizovaných údajů na mikroúrovni, zatímco mikrobezpečnostní dohled, vykonávaný vnitrostátními orgány, využije znalostí ESRB týkajících se makrobezpečnostního prostředí. Nařízení také specifikují postupy, jimiž se mají řídit ESA při jednání na základě doporučení vydaných ESRB, a způsob, jakým by ESA měly využívat své pravomoci k zajištění včasné reakce na doporučení určená jednomu nebo více příslušným vnitrostátním orgánům dohledu.

6.4. Důvěrnost informací

Na členy generální rady ESRB a na pracovníky pracující pro ESRB se bude vztahovat povinnost zachovávat služební tajemství. Žádné důvěrné informace, které členové generální rady nebo osoby pracující ve spojení s ESRB získají, nesmějí být zpřístupněny třetím osobám s výjimkou informací v souhrnné nebo obecné podobě, kdy není možné identifikovat jednotlivé instituce. Tato pravidla týkající se důvěrnosti se vztahují zejména na pracovníky ECB, neboť ECB bude zajišťovat sekretariát pro ESRB. V tomto ohledu budou informace získané ECB při zajišťování sekretariátu pro ESRB použity pouze pro plnění úkolů ESRB. V souladu s postupem zavedeným v institucích EU budou osoby, které pracovaly ve spojení s ESRB, vázány povinností zachovávat důvěrnost, a to i po skončení svých povinností.

Adresáti, Rada a evropské orgány dohledu přijmou rovněž opatření nezbytná pro ochranu důvěrné povahy varování a doporučení.

6.5. Vnitřní organizace ESRB

ESRB se bude skládat z: i) generální rady; ii) řídicího výboru a iii) sekretariátu.

6.5.1. *Generální rada*

Generální rada je rozhodovacím orgánem ESRB a jako taková ponese odpovědnost za přijímání varování a doporučení popsanych v bodu 6.2.1 této důvodové zprávy.

Členy generální rady s hlasovacím právem jsou:

- guvernéři národních centrálních bank;
- prezident a viceprezident ECB;
- člen Evropské komise;
- předsedové tří evropských orgánů dohledu.

Členy generální rady bez hlasovacího práva jsou:

- jeden zástupce na vysoké úrovni příslušných vnitrostátních orgánů dohledu za každý členský stát;
- předseda Hospodářského a finančního výboru.

Zástupce vnitrostátních orgánů dohledu může být střídán podle toho, jaké záležitosti jsou projednávány (toto střídání bude potřeba u velkého počtu členských států, v nichž existují různé orgány pro dohled například nad finančním odvětvím a pojišťovnictvím).

Členové rady jednají nestranně. To znamená, že při výkonu činností souvisejících s ESRB se nebudou řídit žádnými pokyny ani nebudou brát v úvahu individuální zájmy jakéhokoliv členského státu. Nestrannost je klíčovým požadavkem, protože zájmy jednotlivých členských států se nemusejí vždy shodovat s hlavním cílem ESRB, kterým je udržování finanční stability v Evropské unii jako celku.

Každý člen generální rady s hlasovacím právem má jeden hlas. Rozhodnutí generální rady budou přijímána prostou většinou hlasů (s výjimkou rozhodnutí týkajících se zveřejnění varování nebo doporučení, u kterého se vyžaduje kvalifikovaná většina dvou třetin hlasů. V souladu se zavedeným postupem se při hlasování vyžaduje kvorum).

Generální rada se bude scházet 4krát do roka. Zasedání budou svolávána z iniciativy předsedy nebo na žádost jedné třetiny členů, kteří mají hlasovací právo.

6.5.2. *Předseda*

Předseda bude volen na dobu 5 let z řad členů generální rady ESRB, kteří jsou také členy Generální rady ECB. Předseda bude řídit generální radu a také řídicí výbor a bude vydávat pokyny pro sekretariát ESRB jménem generální rady. Předseda bude moci svolávat mimořádná zasedání generální rady ze své vlastní iniciativy. Pokud jde o mechanismus hlasování v rámci generální rady, předseda bude mít v případě rovnosti hlasů rozhodující hlas. Předseda zastupuje ESRB navenek.

6.5.3. *Řídicí výbor*

S ohledem na velikost generální rady – která bude mít celkem 61 členů – bude řídicí výbor napomáhat při procesu rozhodování generální rady. Řídicí výbor bude připravovat zasedání generální rady, provádět přezkoumání dokumentů, které mají být projednávány, a bude sledovat postup probíhající práce ESRB.

Řídicí výbor bude složen z předsedy a místopředsedy generální rady, předsedů tří ESA, předsedy Hospodářského a finančního výboru, člena Komise a pěti členů generální rady, kteří jsou také členy Generální rady ECB (12 členů).

6.5.4. *Sekretariát*

ECB bude zajišťovat sekretariát pro ESRB. Sekretariát bude dostávat pokyny přímo od předsedy generální rady.

Vedoucí sekretariátu bude jmenován ECB po konzultaci s generální radou ESRB. Sekretariát bude poskytovat analytickou, statistickou, správní a logistickou podporu ESRB, včetně přípravy zasedání, shromažďování a zpracovávání kvalitativních a kvantitativních informací určených ESRB, provedení analýzy a posouzení nutných pro plnění úkolů ESRB. Sekretariát bude také poskytovat podporu pro práci poradního technického výboru (viz 6.5.5.).

6.5.5 *Poradní technický výbor a jiné zdroje poradenství*

Úlohou poradního technického výboru (dále jen „ATC“) je poskytovat generální radě poradenství a pomoc týkající se otázek, které jsou v působnosti ESRB, na její žádost.

Členy ATC jsou:

- jeden zástupce každé národní centrální banky
- jeden zástupce ECB
- jeden zástupce vnitrostátního orgánu dohledu za každý členský stát
- jeden zástupce každého evropského orgánu dohledu
- dva zástupci Evropské komise
- jeden zástupce Hospodářského a finančního výboru.

Předsedu ATC jmenuje generální rada na návrh jejího předsedy. Zástupce vnitrostátních orgánů dohledu může být střídán podle toho, jaké záležitosti budou projednávány.

6.6. Povinnosti podávat zprávy

ESRB bude odpovědný Evropskému parlamentu a Radě a bude jim podávat zprávu nejméně jednou ročně. Evropský parlament a Rada mohou také požadovat, aby jim ESRB podával zprávy častěji.

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

o makroobezřetnostním dohledu nad finančním systémem na úrovni Společenství a o zřízení Evropského výboru pro systémová rizika

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na článek 95 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise²,

s ohledem na stanovisko Evropské centrální banky³,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru⁴,

v souladu s postupem stanoveným v článku 251 Smlouvy⁵,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Finanční krize odhalila závažné nedostatky ve finančním dohledu, který nedokázal zabránit akumulaci přílišných rizik ve finančním systému a který zejména zdůraznil slabé stránky stávajícího makroobezřetnostního dohledu.
- (2) V listopadu 2008 Komise pověřila skupinu na vysoké úrovni vedenou panem Jacquesem de Larosièrem (dále jen „de Larosièrova skupina“), aby vypracovala doporučení ohledně posílení evropských opatření týkajících se dohledu za účelem lepší ochrany svých občanů a opětovného vybudování důvěry ve finanční systém.
- (3) Ve své závěrečné zprávě předložené dne 25. února 2009 de Larosièrova skupina doporučila, kromě jiného, aby byl zřízen orgán na úrovni Společenství, pověřený výkonem dohledu nad riziky ve finančním systému jako celku.
- (4) Ve svém sdělení nazvaném „Urychlit oživení evropské ekonomiky“ ze dne 4. března 2009⁶ Komise uvítala a všestranně podpořila doporučení de Larosièrovy skupiny. Na svém zasedání konaném ve dnech 19. a 20. března 2009 se Evropská rada dohodla, že je nutné zlepšit regulaci finančních institucí v EU a dohled nad nimi a že základem pro tuto činnost je zpráva de Larosièrovy skupiny.

² Úř. věst. C , , s. .

³ Rozhodnutí XXXX.

⁴ Úř. věst. C , , s. .

⁵ Úř. věst. C , , s. .

⁶ KOM(2009) 114.

- (5) Ve svém sdělení nazvaném „Evropský finanční dohled“ ze dne 27. května 2009⁷ Komise stanovila řadu reforem stávajícího režimu pro ochranu finanční stability na úrovni EU, zejména zahrnula zřízení Evropského výboru pro systémová rizika (ESRB), který ponese odpovědnost za finanční dohled na makroúrovni. Rada dne 9. června 2009 a Evropská rada na svém zasedání konaném ve dnech 18. a 19. června podpořily stanovisko Komise a uvítaly záměr Komise předložit legislativní návrhy tak, aby byl nový rámec zaveden v průběhu roku 2010. V souladu se stanovisky Komise bylo závěrem mimo jiné to, že ECB „by měla ESRB poskytovat analytickou, statistickou, správní a logistickou podporu, která se bude rovněž opírat o technické poradenství centrálních bank a orgánů dohledu členských států“.
- (6) Současné uspořádání Společenství klade příliš malý důraz na makrobezpečnostní dohled. Odpovědnost za makrobezpečnostní analýzu zůstává roztržena a provádějí ji různé orgány na různých úrovních, bez jakéhokoli mechanismu k zajištění toho, že makrobezpečnostní rizika budou přiměřeně identifikována a že varování a doporučení budou vydána jasně, že jsou sledována a že jsou na jejich základě prováděna opatření.
- (7) Společenství potřebuje zvláštní orgán, který by byl odpovědný za makrobezpečnostní dohled nad celým finančním systémem EU a který by identifikoval rizika z hlediska finanční stability a v případě nutnosti vydal varování před riziky a doporučení pro opatření k řešení těchto rizik. Z těchto důvodů by měl být zřízen Evropský výbor pro systémová rizika (ESRB) jako nový nezávislý orgán odpovědný za realizaci makrobezpečnostního dohledu na evropské úrovni.
- (8) ESRB by měl v případě potřeby vydávat varování a doporučení obecné povahy týkající se Společenství jako celku, jednotlivých členských států nebo skupin členských států se stanovenou lhůtou pro příslušnou politickou reakci.
- (9) Pro zvýšení váhy a oprávněnosti by tato varování a doporučení měla být předávána prostřednictvím Rady a v případě potřeby prostřednictvím Evropského orgánu pro bankovnínictví zřízeného nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. .../...⁸, Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy zřízeného nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. .../...⁹ a Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění zřízeného nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. .../...¹⁰.
- (10) ESRB by měl také monitorovat dodržování svých doporučení na základě zpráv od adresátů, aby bylo zajištěno, že jeho varování a doporučení jsou účinně dodržována. Adresáti doporučení by na základě těchto doporučení měli konat, ledaže by případnou nečinnost náležitě zdůvodnili (zásada „konej, nebo vysvětli“).
- (11) ESRB by měl rozhodnout, zda by doporučení mělo zůstat důvěrné nebo zda by mělo být zveřejněno, přičemž si musí být vědom skutečnosti, že zveřejnění může za určitých okolností podpořit dodržování doporučení.

⁷ KOM(2009) 252.

⁸ Úř. věst. L , , s. .

⁹ Úř. věst. L , , s. .

¹⁰ Úř. věst. L , , s. .

- (12) ESRB by měl podávat zprávu Evropskému parlamentu a Radě nejméně jednou ročně, v případě rozsáhlých finančních problémů častěji.
- (13) ECB a národní centrální banky by měly hrát vedoucí úlohu v makrobezpečnostním dohledu z důvodu svých odborných znalostí a stávající odpovědnosti v oblasti finanční stability. Podíl orgánů mikrobezpečnostního dohledu na práci ESRB je velmi důležitý, aby bylo zajištěno, že posouzení makrobezpečnostního rizika je založeno na úplných a přesných informacích o vývoji finančního systému. V souladu s touto skutečností by předsedové evropských orgánů dohledu měli být členy s hlasovacím právem, zatímco jeden vnitrostátní orgán dohledu za každý členský stát by se měl účastnit jako člen bez hlasovacího práva.
- (14) Účast člena Komise napomůže vytvořit kontakt s makroekonomickým a finančním dohledem Společenství, zatímco přítomnost předsedy Hospodářského a finančního výboru odráží úlohu ministerstev financí při ochraně finanční stability.
- (15) Je klíčové, aby členové ESRB vykonávali své funkce nestranně a aby zvažovali finanční stabilitu Evropské unie pouze jako celku. Hlasování o varováních a doporučeních v rámci ESRB by nemělo být vážené a rozhodnutí by měla být zpravidla přijímána prostou většinou hlasů.
- (16) Vzájemná propojenost finančních institucí a trhů má za následek, že monitorování a posuzování potenciálních systémových rizik by mělo být založeno na rozsáhlém souboru relevantních makroekonomických a mikrofinančních údajů a ukazatelů. ESRB by proto měl mít přístup ke všem informacím, které jsou nezbytné pro plnění jeho povinností při požadovaném zachování důvěrnosti těchto údajů.
- (17) Účastníci trhu mohou poskytnout cenný vstup pro pochopení vývoje, který postihuje finanční systém. V případě potřeby by tedy ESRB měl konzultovat se zúčastněnými stranami ze soukromého sektoru (zástupci finančního odvětví, sdružení spotřebitelů, skupiny uživatelů v oblasti finančních služeb, které byly zřízeny Komisí nebo na základě právních předpisů Společenství...) a poskytnout jim rovnou příležitost k vyjádření jejich stanovisek.
- (18) S ohledem na integraci mezinárodních finančních trhů na mezinárodní úrovni a riziko dalšího rozšíření finanční krize by ESRB měl koordinovat svou činnost s Mezinárodním měnovým fondem a s nově zřízenou Radou pro finanční stabilitu, od nichž se očekává, že budou poskytovat včasné varování týkající se makrobezpečnostních rizik na globální úrovni.
- (19) Zřízení ESRB by mělo přímo přispět k dosažení cílů vnitřního trhu. Makrobezpečnostní dohled Společenství nad finančním systémem je nedílnou součástí celkového nového režimu dohledu ve Společenství, neboť makrobezpečnostní hledisko je úzce spjato s úkoly mikrobezpečnostního dohledu, které patří do pravomoci evropských orgánů dohledu. Pouze se zavedeným režimem, který správně chápe vzájemnou závislost mezi mikro- a makrobezpečnostními riziky, mohou mít všechny zúčastněné strany dostatečnou jistotu při zapojování se do přeshraničních finančních aktivit. ESRB by měl monitorovat a posuzovat rizika pro finanční stabilitu vyplývající z vývoje, která mohou mít dopad na odvětvové úrovni nebo na úrovni finančního systému jako celku. Řešením těchto rizik by měl ESRB přímo přispívat k integrované struktuře dohledu EU nutné pro podporu včasných a jednotných

politických reakcí členských států, čímž by se zabránilo rozdílným přístupům a zlepšilo fungování vnitřního trhu.

- (20) Protože z důvodu integrace evropských finančních trhů nelze v dostatečné míře dosáhnout účinného makrobezpečnostního dohledu nad finančním systémem Společenství prostřednictvím členských států, může Společenství přijímat opatření v souladu se zásadou subsidiarity, jak je stanoveno v článku 5 Smlouvy. V souladu se zásadou proporcionality, jak je stanoveno ve zmíněném článku, toto nařízení nepřekračuje rámec toho, co je nutné pro dosažení uvedených cílů,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

KAPITOLA I

OBEČNÁ USTANOVENÍ

Článek 1 *Zřízení*

Zřizuje se Evropský výbor pro systémová rizika, dále označovaný jen jako „ESRB“.

Článek 2 *Definice*

Pro účely tohoto nařízení se použijí následující definice:

- a) „finanční institucí“ se rozumí jakýkoliv podnik, jehož hlavní podnikatelskou činností je příjem vkladů, poskytování úvěrů, poskytování pojišťovacích služeb nebo jiných finančních služeb svým klientům nebo členům či realizace finančních investic nebo obchodní činnost na vlastní účet.
- b) „finančním systémem“ se rozumí veškeré finanční instituce, trhy a tržní infrastruktury.

Článek 3 *Poslání, cíle a úkoly*

1. ESRB nese odpovědnost za makrobezpečnostní dohled nad finančním systémem v rámci Společenství, aby bylo možné předcházet systémovým rizikům v rámci finančního systému nebo je zmírňovat, a vyvarovat se tak výskytů rozsáhlých finančních problémů, přispívat k řádnému fungování vnitřního trhu a zajistit udržitelný příspěvek finančního odvětví k hospodářskému růstu.

2. Pro účely odstavce 1 plní ESRB následující úkoly:
- a) určovat a/nebo podle potřeby shromažďovat a analyzovat veškeré informace, které jsou relevantní pro poslání popsané v odstavci 1;
 - b) identifikovat taková rizika a řadit je podle důležitosti;
 - c) vydávat varování v případě, že se rizika považují za významná;
 - d) podle potřeby vydávat doporučení pro nápravná opatření;
 - e) sledovat reakce na varování a doporučení;
 - f) úzce spolupracovat s Evropským systémem orgánů finančního dohledu a podle potřeby poskytovat evropským orgánům dohledu informace o systémových rizicích požadované pro plnění jejich úkolů;
 - g) provádět koordinaci s mezinárodními institucemi, zejména s Mezinárodním měnovým fondem a Radou pro finanční stabilitu, jakož i s příslušnými orgány ve třetích zemích, pokud se jedná o záležitosti vztahující se k makrobezpečnostnímu dohledu;
 - h) vykonávat související úkoly, jak je uvedeno v právních předpisech Společenství.

KAPITOLA II ORGANIZACE

Článek 4 Struktura

1. ESRB má generální radu, řídicí výbor a sekretariát.
2. Generální rada přijímá rozhodnutí nezbytná pro zajištění výkonu úkolů svěřených ESRB.
3. Řídicí výbor napomáhá procesu rozhodování ESRB podporou přípravy zasedání generální rady, přezkoumáváním dokumentů, které mají být projednávány, a sledováním postupu probíhající práce ESRB.
4. Sekretariát poskytuje analytickou, statistickou, správní a logistickou podporu ESRB pod vedením předsedy generální rady v souladu s rozhodnutím Rady XXXX/ES/2009¹¹.
5. ESRB je podporován poradním technickým výborem podle článku 12, který na žádost poskytuje poradenství a pomoc v otázkách vztahujících se k práci ESRB.

¹¹ Úř. věst. L , , s. .

Článek 5 Předsednictví

1. Předseda a místopředseda ESRB jsou voleni na období 5 let členy a z řad členů generální rady, kteří jsou také členy Generální rady ECB. Mohou být znovuzvoleni.
2. Předseda řídí zasedání generální rady a řídicího výboru.
3. Místopředseda řídí generální radu a/nebo řídicí výbor v případě, že se předseda nemůže zasedání účastnit.
4. Pokud funkční období členů Generální rady ECB, kteří byli zvoleni za předsedu nebo místopředsedu, skončí před uplynutím 5letého období nebo pokud předseda nebo místopředseda nemohou z jakéhokoliv důvodu vykonávat své povinnosti, je zvolen nový předseda nebo místopředseda v souladu s odstavcem 1.
5. Předseda zastupuje ESRB navenek.

Článek 6 Generální rada

1. Členy generální rady s hlasovacím právem jsou následující osoby:
 - a) prezident a viceprezident ECB;
 - b) guvernéři národních centrálních bank;
 - c) člen Evropské komise;
 - d) předseda Evropského orgánu pro bankovníctví;
 - e) předseda Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění;
 - f) předseda Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy.
2. Členy generální rady bez hlasovacího práva jsou následující osoby:
 - a) jeden zástupce na vysoké úrovni příslušných vnitrostátních orgánů dohledu za každý členský stát;
 - b) předseda Hospodářského a finančního výboru.
3. Jestliže program zasedání obsahuje body vztahující se k pravomoci několika vnitrostátních orgánů dohledu téhož členského státu, zúčastní se příslušný zástupce na vysoké úrovni pouze takových jednání, jejichž obsah spadá do jeho pravomoci.
4. Generální rada přijme jednací řád ESRB.

Článek 7

Nestrannost

1. Při účasti na činnostech generální rady a řídicího výboru nebo při účasti na jakékoliv jiné činnosti vztahující se k ESRB vykonávají členové ESRB své povinnosti nestranně a nevyžadují ani nepřijímají pokyny od členských států.
2. Členské státy se nesnaží ovlivňovat členy ESRB při výkonu jejich úkolů v rámci ESRB.

Článek 8

Služební tajemství

1. Členové generální rady ESRB a jakékoli jiné osoby, které pracují nebo pracovaly pro ESRB nebo ve spojení s ESRB (včetně příslušných pracovníků centrálních bank, poradního technického výboru, ESA a příslušných vnitrostátních orgánů dohledu členských států), nesmí poskytovat informace, na které se vztahuje služební tajemství, ani po skončení svých povinností.
2. Informace, které členové ESRB získají, lze používat pouze během výkonu povinností a při plnění úkolů stanovených v čl. 3 odst. 2.
3. Aniž je dotčen článek 16 a použití ustanovení trestního práva, jakékoli důvěrné informace, které osoby uvedené v odstavci 1 získají při plnění svých povinností, nesmějí být sděleny žádné osobě ani žádnému orgánu, s výjimkou souhrnné nebo obecné podoby, kdy není možné identifikovat jednotlivé finanční instituce.
4. ESRB se dohodne s evropskými orgány dohledu na konkrétních postupech týkajících se důvěrnosti s cílem ochrany informací o jednotlivých finančních institucích nebo informací, které umožňují identifikaci jednotlivých finančních institucí.

Článek 9

Zasedání generální rady

1. Řádná plenární zasedání generální rady svolává předseda generální rady a konají se nejméně čtyřikrát ročně. Mimořádná zasedání mohou být svolávána z iniciativy předsedy generální rady nebo na žádost nejméně jedné třetiny členů s hlasovacím právem.
2. Každý člen je na zasedáních generální rady přítomen osobně a nesmí být zastoupen.
3. Odchylně od odstavce 2 smí člen, který se nemůže účastnit zasedání po delší dobu, jmenovat náhradníka. Takový člen smí být rovněž nahrazen osobou, která byla oficiálně jmenována podle pravidel pro dočasné zastupování zástupců, jimiž se řídí daná instituce.
4. Jednání na zasedáních jsou důvěrná.

Článek 10
Mechanismus hlasování generální rady

1. Každý člen generální rady s hlasovacím právem má jeden hlas.
2. Generální rada rozhoduje prostou většinou hlasů přítomných členů s hlasovacím právem. V případě rovnosti hlasů má předseda rozhodující hlas.
3. Při jakémkoliv hlasování generální rady je nutné kvorum dvou třetin členů s hlasovacím právem. Není-li kvora dosaženo, může předseda svolat mimořádné zasedání, na němž může být přijato rozhodnutí bez ohledu na kvorum.

Článek 11
Řídící výbor

1. Složení řídícího výboru je následující:
 - a) předseda ESRB;
 - b) místopředseda ESRB;
 - c) pět dalších členů generální rady, kteří jsou rovněž členy Generální rady ECB. Jsou voleni členy a z řad členů generální rady, kteří jsou rovněž členy Generální rady ECB, na dobu dvou let.
 - d) člen Evropské komise;
 - e) předseda Evropského orgánu pro bankovníctví;
 - f) předseda Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění;
 - g) předseda Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy;
 - h) předseda Hospodářského a finančního výboru.

Jakékoliv volné místo pro voleného člena řídícího výboru je obsazeno na základě volby nového člena generální radou.
2. Zasedání řídícího výboru svolává předseda nejméně jednou za čtvrtletí před každým zasedáním generální rady. Předseda může také svolávat zasedání *ad hoc*.

Článek 12
Poradní technický výbor

1. Složení poradního technického výboru je následující:
 - a) zástupce každé národní centrální banky a zástupce ECB;
 - b) jeden zástupce příslušného vnitrostátního orgánu dohledu za každý členský stát;

- c) jeden zástupce Evropského orgánu pro bankovníctví;
- d) jeden zástupce Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění;
- e) jeden zástupce Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy;
- f) dva zástupci Komise;
- g) jeden zástupce Hospodářského a finančního výboru.

Orgány dohledu každého členského státu zvolí do výboru jednoho zástupce. Jestliže program zasedání obsahuje body vztahující se k pravomoci několika vnitrostátních orgánů dohledu téhož členského státu, zúčastní se příslušný zástupce pouze takových bodů jednání, které spadají do jeho pravomoci.

- 2. Předseda poradního technického výboru je jmenován generální radou na základě návrhu předsedy generální rady.
- 3. Výbor vykonává úkoly uvedené v čl. 4 odst. 5 na žádost předsedy generální rady.
- 4. Sekretariát ESRB podporuje práci poradního technického výboru a vedoucí sekretariátu se účastní zasedání.

Článek 13

Jiné zdroje poradenství

Při plnění svých úkolů si ESRB v případě potřeby vyžádá poradenství příslušných zúčastněných stran ze soukromého sektoru.

Článek 14

Přístup k dokumentům

- 1. Na dokumenty v držení ESRB se vztahuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001¹².
- 2. Generální rada přijme praktická opatření pro provádění nařízení (ES) č. 1049/2001 do šesti měsíců od vstupu tohoto nařízení v platnost.
- 3. Rozhodnutí přijatá ESRB podle článku 8 nařízení (ES) č. 1049/2001 mohou být předmětem stížnosti podané veřejnému ochránci práv nebo žaloby k Soudnímu dvoru za podmínek stanovených v člancích 195 a 230 Smlouvy o ES.

¹² Úř. věst.

KAPITOLA III

ÚKOLY

Článek 15

Shromažďování a výměna informací

1. ESRB poskytuje evropským orgánům dohledu informace o systémových rizicích, které jsou nezbytné pro plnění jejich úkolů.
2. Evropské orgány dohledu, národní centrální banky a členské státy úzce spolupracují s ESRB a poskytují mu veškeré informace, které jsou nezbytné pro plnění jeho úkolů, v souladu s právními předpisy Společenství.
3. ESRB může vyžadovat informace od evropských orgánů dohledu v souhrnné nebo obecné podobě, kdy není možné identifikovat jednotlivé finanční instituce. Pokud uvedené orgány nemají požadované údaje k dispozici nebo je nedají k dispozici včas, pak ESRB může požadovat tyto údaje od vnitrostátních orgánů dohledu, národních centrálních bank nebo jiných orgánů členských států.
4. ESRB může evropským orgánům dohledu adresovat odůvodněnou žádost o poskytnutí údajů, které nejsou v souhrnné nebo obecné podobě.
5. Před podáním žádosti o informace v souladu s odstavci 3 a 4 ESRB provede řádnou konzultaci s příslušným evropským orgánem dohledu, aby bylo zajištěno, že žádost je přiměřená.

Článek 16

Varování a doporučení

1. Jestliže jsou identifikována významná rizika týkající se dosažení cíle uvedeného v čl. 3 odst. 1, pak ESRB poskytne varování a v případě potřeby vydá doporučení pro přijetí nápravného opatření.
2. Varování nebo doporučení vydaná ESRB v souladu s čl. 3 odst. 2 písm. c) a d) mohou být buď obecné nebo zvláštní povahy a jsou určena Společenství jako celku nebo jednomu či více členským státům nebo jednomu či více evropským orgánům dohledu nebo jednomu či více vnitrostátním orgánům dohledu. Doporučení zahrnují stanovené lhůty pro politickou reakci. Doporučení mohou být také určena Komisi v souvislosti s příslušnými právními předpisy Společenství.
3. Varování či doporučení jsou rovněž předávána Radě a v případě, že jsou určena jednomu nebo více vnitrostátním orgánům dohledu, evropským orgánům dohledu.
4. Kterýkoliv člen generální rady může kdykoliv požadovat hlasování o návrhu varování nebo návrhu doporučení.

Článek 17
Reakce na doporučení ESRB

1. Pokud je doporučení uvedené v čl. 3 odst. 2 písm. d) určeno jednomu či více členským státům, jednomu či více evropským orgánům dohledu nebo jednomu či více vnitrostátním orgánům dohledu, adresáti informují ESRB o opatřeních přijatých v reakci na doporučení nebo vysvětlí svou nečinnost. Rada a případně evropské orgány dohledu jsou informovány.
2. Jestliže ESRB rozhodne, že jeho doporučení nebylo dodrženo a že adresáti řádně nevysvětlili svou nečinnost, ESRB informuje Radu a případně příslušné evropské orgány dohledu.

Článek 18
Veřejná varování a doporučení

1. Generální rada ESRB v každém jednotlivém případě rozhodne, zda by varování nebo doporučení měla být zveřejněna. Odchylně od čl. 10 odst. 2 se vyžaduje kvalifikovaná většina dvou třetin hlasů pro zveřejnění varování nebo doporučení.
2. Jestliže se generální rada ESRB rozhodne zveřejnit varování nebo doporučení, informuje adresáta/adresáty předem.
3. Jestliže se generální rada rozhodne varování nebo doporučení nezveřejnit, adresát a případně Rada a evropské orgány dohledu přijmou veškerá nezbytná opatření k ochraně důvěrné povahy varování nebo doporučení. Předseda Rady může rozhodnout, že se doporučení nebo varování nesdělují ostatním členům Rady.

KAPITOLA IV
ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 19
Povinnosti podávat zprávy

1. ESRB nejméně jednou ročně podává zprávu Evropskému parlamentu a Radě.
2. Na základě výzvy Rady nebo Komise ESRB také přezkoumá konkrétní otázky.

Článek 20
Ustanovení o přezkumu

Na základě zprávy předložené Komisí prozkoumá Rada toto nařízení tři roky poté, co vstoupí v platnost, a po obdržení stanoviska ECB rozhodne, zda posláni a organizace ESRB vyžadují přezkum.

Článek 21
Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne [...].

Za Evropský parlament
předseda

Za Radu
předseda